

Informatie bulletin
maart - april 2024

Maria Koningin gemeenschap

Baarn

Colofon

Noodsituatie:

Voor dringend geestelijke hulp

T: 035-6035518

Adres:

Geloofsgemeenschap Maria Koningin Kerk

Maatkampweg 18, 3742 XM Baarn

T: 035-5413470

E: secretariaatmk@marthamaria.nl

Bankrekeningnummers en kerkbijdrage:

ING: NL53 INGB 0000 20 87 80, of

Rabo: NL16 RABO 0304701599,

t.n.v. Martha & Maria-Maria Koningin, Baarn.

Reserveringen kerkruimtes:

T: 06-27147296

E-mail: lcmjansen51@kpnmail.nl

Pastorale Bezoekers Maria Koningin

Anneke van Kuik T: 035 - 54 17 476

Riet van Wanrooij T: 035 - 54 17 556

Hebt u vervoer nodig om naar de kerk te gaan

Dan kunt u bellen naar:

Wim Jongmans 035 - 53 82 422

Gerda Vesters 035 - 54 12 177

Riet v. Wanrooij 035 - 54 17 556

Willemien Witte 035 - 54 12 800

Verzamelpunt voor inleveren kopij voor het informatiebulletin:

anneliesvandemolen@hotmail.com

035-6020017

Voor het bulletin van maart en april uiterlijk **10 april** de kopij bij Annelies inleveren.

Vieringen maart – april 2024.

Alle vieringen hebben een aanvangstijd van **10.30 uur**, tenzij anders aangegeven:

Zondag 3 maart, 3de zondag van de Vasten, Vriendschapsviering in de Paaskerk, Marleen Kool tezamen met Cor van der Sluis, **om 10 uur.**

Zondag 10 maart, 4de zondag van de Vasten, communieviering, Gerard van der Heide.

Zondag 17 maart, 5de zondag van de Vasten, eucharistieviering, Frans Zwarts.

Zondag 24 maart, Palmzondag, familieviering, Jeannette Verburg en Veronica Selleger.

Witte Donderdag 28 maart, communieviering, Veronica Selleger, **om 19.30 uur.**

Goede Vrijdag 29 maart, gebedsviering, Veronica Selleger, **om 19.30 uur.**

Paaswake op zaterdag 30 maart, communieviering, Ria Welters **om 21.00 uur.**

Paaszondag 31 maart, communieviering, Jeannette Verburg en Veronica Selleger.

Zondag 7 april, 2de zondag van Pasen, eucharistieviering, Joachim Skiba.

Zondag 14 april, 3de zondag van Pasen, communieviering, Annelies van de Molen, m.m.v. MK koor.

Zondag 21 april, 4de zondag van Pasen, communieviering, Cor van der Sluis.

Zondag 28 april, 5de zondag van Pasen, communieviering, Ria Welters.

 Voor de laatste keer afbreken en inpakken van de kerststal.

Foto's van Marianne Smit-Wijsman.

🌸 Inleiding op 'dromen':

'Wat je van ver haalt, is lekker', zo is de bekende uitdrukking. Mijn toevoeging zou zijn: 'soms', immers lang niet altijd. Dit even als 'aanloop' naar het volgende. Omdat ik sinds kort tevens af en toe particulier chaufferende mantelzorgtaakjes jegens mijn echtgenote heb, kwam ik onlangs in het dorp Achterveld, alwaar onder de koepel van de H. Lucasparochie zowaar de Sint Jozefkerk gevestigd is.

En de Mariakapel aldaar aan de zijkant blijkt een aparte toegang te hebben en is overdag gewoon toegankelijk voor publiek.

Mijn aandacht werd binnen al gauw getrokken door onderstaande dichtregels met genoemde titel... We kunnen op velerlei manieren natuurlijk dromen, bijvoorbeeld over het verleden, terugblikkend en met weemoed en verdriet ook mijmerend over die inmiddels bijna 65 jaar Maria Koningin Geloofsgemeenschap in Baarn.

Maar ook over waar een kerk voor zou moeten staan, niet gegoten in wetmatigheden en dogma's maar in beweging, gewoon menselijk, met begrip, respect en waardering voor elkaar, met een immer verzoenende instelling jegens elkaar, in harmonie met elkaar, wie we ook zijn, hoe we er ook uit zien, waar we ook

vandaan komen .

Dáárvan niet aflatend durven dromen en innerlijk er toch ergens weet van hebben dat het niet anders kan dat dit er echt van kan en moet komen.

Gerard van der Heide

Dromen

Ik droom van een kerk,
door God zelf ontworpen
gefundeerd op zijn beloften,
vastgelegd in zijn bestek.

Ik droom van een kerk,
door mensen gebouwd
met veel dak om te schuilen
en grote deuren om in en uit te gaan.

Ik droom van een kerk,
waar ik leer er te zijn
om vóór te leven en te doen,
om naaste te zijn voor een medemens.

Ik droom van een kerk,
waar zorg wordt gedeeld,
vreugde verdubbeld
en smart gehalveerd.

Ik droom van een kerk,
waar Gods aanwezigheid
in mensen gestalte krijgt,
omdat God ons niet kan missen.

Dromen van een kerk:
om samen verder te bouwen
aan de hemel op aarde
met veel vertrouwen
in onze onvolprezen architect!

Voor zo'n kerk wil ik wakker blijven!

Dick Westera

 Vraag van Marga Omdat de kerk binnenkort zijn deuren gaat sluiten en er spullen zijn die door ons ooit naar de kerk zijn meegenomen, maar privé zijn, kunnen wij die weer mee terug nemen naar huis.

Zo heb ik jaren geleden een hoge blankhouten kandelaar in de kerk achtergelaten die altijd in het voorportaal naast de biechtstoel heeft gestaan, maar die nu nergens meer te vinden is.

Ik ben benieuwd of iemand weet waar die is gebleven. Ik zou hem graag terug willen hebben.

Ook ga ik nog op zoek naar 2 zelfgemaakte stenen plateaus met afbeeldingen uit de lijdensweg. o.a. De wenende vrouwen. Ze hebben lange tijd in de foyer op de kast gestaan.

Wie heeft ze gezien?

Vastenmaaltijd, zondag 10 maart

Gelukkig is het ook dit jaar weer mogelijk om een vastenmaaltijd de houden. Net zoals vorig jaar, wordt het een eenmalige lunch met daarbij een klein inspirerend programma. Er is een gevarieerd programma met ruimte voor gebed en bezinning, mooie muziek en korte uitleg over het vastenproject.

Dit jaar gaat het vastenproject over 'Leven in een veranderende wereld'. Wij zamelen geld in voor vrouwen in Zimbabwe, die getroffen worden door de klimaatcrisis. Uitleg over dit mooie project vindt u hieronder. Ook zal er een vrouw uit Zimbabwe, die in Baarn woont, aanwezig zijn. Hans Verburg en leden van het familiekoor maken muziek en iedereen mag meezingen.

Anders dan andere jaren, zullen we deze keer een maaltijd uit Zimbabwe eten. Het geld dat u uitspaart, door zelf niet te koken, kunt u doneren aan het project. Daarnaast is er een winkeltje met verrassende producten.

De vastenmaaltijd vindt plaats op zondag 10 maart in Lokaal-O, Kerkstraat 28, tegenover de Nicolaaskerk. U bent u bent welkom

vanaf 12.15u. Graag uiterlijk 12.30u. aanwezig zijn. De lunch duurt tot uiterlijk 14.00u.

Vastenactie 2024 voor Zimbabwe

Leven in een veranderende wereld

Zoals elke jaar zamelen we met de leden van de Raad van Kerken geld in voor de Vastenactie. Dit jaar staat de Vastenactiecampaagne in het teken van de gevolgen van klimaatverandering. De mensen in het zuiden van Zimbabwe zijn afhankelijk van gewassenteelt met regenwater.

Bedreiging van voedselzekerheid

In de plattelandsgemeenschappen in de districten Bikita en Gutu in de provincie Masvingo leven boeren die voor hun voedselvoorziening en levensonderhoud grotendeels afhankelijk zijn van kleinschalige landbouw en regenwater. Dat systeem is echter heel gevoelig voor de klimaatveranderingen die afgelopen jaren steeds ernstiger werden. Langere droge periodes, overstromingen en cyclonen zijn toegenomen zowel in aantal als in intensiteit. Ze bedreigen de voedselzekerheid van de plattelandsgemeenschappen én ze bedreigen de gezondheid door gebrek aan schoon, veilig water.

Gebrek aan waterpunten

Er zijn weinig betrouwbare en goed functionerende waterpunten in het gebied. Maar liefst 37% van de huishoudens moet meer dan een kilometer afleggen om water te halen. In combinatie met de onbetrouwbare regenval heeft dat geleid tot voedselonzekerheid en een eenzijdig dieet in veel gezinnen. Er zijn bovendien nauwelijks alternatieve manieren om inkomen te verwerven, omdat de meeste mensen weinig tot geen opleiding hebben en dus weinig andere mogelijkheden hebben om geld te verdienen. Daardoor zoeken met name jonge mannen, meisjes en vrouwen hun toevlucht tot illegale mijnbouw (goud), prostitutie en criminele activiteiten (diefstal en roofovervallen).

Wat doet Vastenactie?

Vastenactie en onze lokale partner werken nauw samen met de gemeenschappen in Zimbabwe om ze weerbaarder te maken tegen de klimaatveranderingen. We gaan onder meer vier waterputten met pompen op zonnepanelen aanleggen. Daarmee krijgen mensen uit 20 dorpen toegang tot schoon water.

Bij de waterpunten worden gemeenschappelijke tuinen aangelegd. Daar leren de mensen hoe ze op basis van ecologische landbouw hun voedsel kunnen verbouwen.

Om de vrouwen in staat te stellen extra inkomen te verdienen, krijgen ze naailes en worden naaimachines en materialen beschikbaar gesteld.

Wat kunt u doen?

- Landbouw training p.p. € 15
- Naai-opleiding voor twee personen € 35
- Startset om kleding te naaien € 45
- Waterleidingen en kranen € 85

Zie voor meer info: <https://www.vastenactie.nl/vastenactie>

Zie voor het verhaal van een van de vrouwen de QR-code:

🌸 Vieringen in de Goede Week

24 maart, 10.30 uur, Palmzondagviering: 'De heer heeft het nodig.'

Onze tocht begint met de zoektocht naar een ezel. Jezus stuurt twee leerlingen naar een dorp dichtbij, om een veulen, een jonge ezel, op te halen. Jezus zegt: 'En als iemand jullie vraagt waarom jullie dat doen, zeg dan: *'De Heer heeft het nodig, hij zal het meteen weer terugsturen.'* Dat vraagt om veel vertrouwen. Zo begint de intocht in Jeruzalem. Samen met de kinderen zullen wij zwaaien met palmtakken en zingen: 'Hosanna, Red ons'. Vertrouwen wij Jezus ook? Voelen wij ons ook uitgenodigd om op

pad te gaan, in beweging te komen, Hem achterna, waar de weg ook heen mag gaan?

De verhalen lopen door; de bijbel blijft de hele week open liggen in onze kerk.

Voorgangers in deze familie-viering zijn Jeannette Verburg, Veronica Selleger en leden van het Familiekoor. Er is een collecte voor het vastenproject voor Zimbabwe. Meer informatie hierover vindt u hierboven.

Palmpaasstokken maken

Ook dit jaar kunnen de kinderen op zaterdagmiddag 23 maart palmpaasstokken maken samen met kinderen uit andere kerken: je eigen stok timmeren en versieren, een broodhaantje bakken. Ook zingen we palmpaasliedjes en luisteren naar een palmpaasverhaal. Vervolgens kun je je palmpaasstok meenemen naar de viering bij ons in de kerk.

Tijd: zaterdag 23 maart, 14.00 - 16.00 uur.

Adres: Poorthuis - Kerkstraat 28 - Baarn

Toegang is gratis.

Info bij: Veronica: 06 20 390 130; veronica.selleger@planet.nl

Maandag, dinsdag en woensdag zijn er om 19.30 oecumenische vespervieringen in de Paaskerk

De vieringen zijn volgens het sobere concept van een Taizévesper, korte teksten, gebed en stilte en mooie liederen uit Taizé.

In een van de drie vespervieringen zal Cor van de Sluis voorgaan.

28 maart, 19.30 uur, Witte Donderdag: *'Ik heb een voorbeeld gegeven.'*

Witte Donderdag gedenken wij het laatste avondmaal van Jezus met zijn leerlingen. In 1 Kor.11 lezen we over dit Laatste Avondmaal en in het evangelie van Johannes over de voetwassing.

Jezus doet ons voor hoe wij voor elkaar door de knieën mogen gaan; hoe wij voeten mogen wassen van mensen onderweg.

Aan het einde van de viering staan we er bij stil dat nu het lijden van Jezus aanbreekt. Als teken hiervan wordt het altaar 'ontbloot'.

De kinderen mogen daarbij helpen. Daarna wordt het stil.

Voorgangers zijn: Jeannette Verburg en Veronica Selleger

29 maart, 19.30 uur, Goede Vrijdag: 'Abba, Vader, ... neem deze beker van mij weg'

Op Goede Vrijdag lezen wij het lijdens-evangelie volgens Marcus, de evangelist die als eerste Jezus leven beschreef. Diep in de nacht worstelt Jezus met de weg die voor hem ligt. Verlaten door zijn leerlingen, die in slaap zijn gevallen, is hij eenzaam in het aanvaarden van zijn lot. In deze viering willen wij hem volgen op zijn pijnlijke weg naar het kruis.

Voor de aanvang van deze gebedsviering kunt u op een kaartje een korte voorbede schrijven. Deze gebeden worden voorgelezen tijdens de viering. Na afloop kunt u weer bloemen bij het kruis leggen.

Voorgangersteam in deze gebedsviering: Veronica Selleger, Jeannette Verburg en Marianne Smit

30 maart, 21.00 uur, Paaswake: 'Wees niet bang....Hij gaat jullie voor'

Voorganger is: pastor Ria Welters

Gelegenheidskoor, samengesteld uit Maria Koningin koor en Familiekoor.

Ook met Pasen collecteren wij voor de Vastenactie, ten behoeve van Zimbabwe.

21 maart, 10.30 uur, Paaszondag: 'Ze zag dat de steen .. was weggehaald'

Op Paasmorgen lezen we weer uit het Johannesevangelie. Johannes vertelt hoe Maria Magdalena als eerste bij het graf aankomt en ziet dat de steen van de opening van het graf is weggehaald. Het is een moment van verbijstering. We willen samen stilstaan bij dit onbevattelijke wonder van Pasen.

Ook in deze viering wordt de zang verzorgd door een gelegenheidskoor, samengesteld uit Kerkkoor en Familiekoor
Voorgangers zijn: Jeannette Verburg en Veronica Selleger

VERVOLG BESPREKING TOEKOMST MARIA KONINGIN

In de bijeenkomsten op 3 en 10 december is uitvoerig met elkaar gesproken over de verschillende toekomstopties van onze gemeenschap na de sluiting op 23 juni aanstaande. Zie het verslag

in het vorige informatiebulletin. Toegezegd werd dat de verkennergroep nog nader zou bespreken welke mogelijkheden, knelpunten en onmogelijkheden er zijn voor de verschillende scenario's. Ook suggesties uit de verschillende interviews die Nico Filon heeft gehad zouden daarbij aan de orde komen. Het was de bedoeling dat in februari een vervolgbijeenkomst zou worden georganiseerd, maar door verschillende omstandigheden is dat niet gelukt.

Het plan is nu om op **zondag 17 maart na de viering** weer bij elkaar te komen in de foyer om dan verder te praten en met elkaar te bespreken hoe we, luisterend naar iedereen, tot keuzes kunnen komen. De gebruikelijke formule wordt dan gevolgd. Eerst thee/koffie en aansluitend een broodje en gesprek.

Kernpunten voor het overleg zijn:

1. samenwerking met de Nicolaas Baarn;
2. samenwerking met de Paaskerk;
3. gebruik van een andere ruimte in Baarn voor vieringen;
4. ruimte voor ontmoeting van de MK-gemeenschap om contacten vast te houden.

Namens de verkennergroep, Hanna, Riet, Rudolf, Veronica en Wim

 Ellen Schoorl attendeerde ons op het onderstaande artikel. Dat stond in het bisdomsblad Op Tocht, nummer 1 van 2024. Het artikel gaat over Elly Meijer met veel over de Maria Koningin.

'De dwaze en de wijze meisjes'

Kleurrijke sgraffito's en sobere kerkinterieurs

Toen de Maria Koninginkerk in Baarn (parochie HH. Martha & Maria) in 1962 in aanbouw was, vond er een ontmoeting plaats tussen de kunstenares Elly Griepink-Meijer (1936) en architect Hans Arie Knoop (1924-werkz.1966). Onder de indruk van haar werk, was de ontmoeting het begin van een samenwerking waarbij Meijer de sobere kerken van Knoop die in de jaren zestig op diverse plaatsen in het Aartsbisdom Utrecht verrezen, voorzag van verrassende kleurrijke elementen als sgraffito's en mozaïeken.

Voor de Baarnse kerk maakte Meijer een mozaïek voor op het tabernakel met een bijbehorend kruis, en een sgraffito aan de buitenzijde. Na Baarn werkten Meijer en Knoop samen in de Martinuskerk te Losser (1965-2022), de Heilige Geest te Enschede (1965-1991) en de Martinuskerk in Maartensdijk (1965, eveneens Martha & Mariaparochie). Bij het aankondigen van de Baarnse bouwplannen in 1959 meldde *De Volkskrant* dat de architect zich nog maar enkele jaren geleden tot het katholicisme had bekeerd, en daarvoor enige protestantse kerken en een hotel in Zandvoort had gebouwd.

De kerken van Knoop werden allemaal opgetrokken in eenzelfde stijl en ademen dezelfde serene en imposante sfeer. Het waren kerken met vrijstaande toren in een sobere, functionalistische trant – vorm en uiterlijk werden bepaald door de functie van het gebouw. Knoop ging uit van de liturgische richtlijnen

Het tabernakel in de Maria Koninginkerk te Baarn

Een dwaze (links) en een wijze (rechts) maagd in Baarn

van het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) en van de gedachte dat voorganger en gelovigen een eenheid vormden, wat goed terug te zien is in zijn ontwerpen. Het betreft vooral zaalkerken, met (onregelmatige) zeshoekige of vijfhoekige grondplannen

waarbij het eenvoudig ontworpen hoofdaltaar zo werd opgesteld dat het vanuit elk punt in de daaromheen geplaatste banken goed te zien was. Zo ontstond er een sterke betrokkenheid bij wat er gebeurde in het liturgisch centrum en ging alle aandacht daarnaar uit. Ook de kerkinterieurs van Knoop lijken op elkaar, zowel de grote kerkzalen als de dagkapellen met verdiepte doophoeken en de bijbehorende doopkastjes.

Kleurrijke elementen van Elly Meijer doorbraken de soberheid van Knoop. Meijer groeide op in Hengelo en volgde de opleiding Vrije schilderkunst en monumentale kunst aan de Academie voor Kunst en Industrie in Enschede, waar ze in 1960 afstudeerde. Nog tijdens haar studie werd ze opgemerkt en kreeg ze de opdracht voor een groot mozaïek in de HTS te Enschede. Meijers vroege werk bestaat voornamelijk uit wandvullende sgraffito's en glasmoozaïeken, maar ze maakte ook houtsnedes, gouaches en pentekeningen. Toen Meijer met haar man Ben Griepink aan het begin van de jaren zestig verhuisde naar Baarn, sloten zij zich daar aan bij de nieuw opgerichte Maria Koninginparochie. Voor de opdracht van Knoop reisde ze samen met pastoor Visscher speciaal naar het atelier van de firma Flos in Tegelen, om daar de goede kleur tegels voor het tabernakelmozaïek uit te zoeken. Het tabernakel kreeg een geometrisch patroon met helderrood en blauwgekleurde steentjes, net als het kruisje waarop ook Christus Koning is afgebeeld. Aan de oostzijde van de kerk, links van de ingang, maakte ze een sgraffito van de vijf wijze en de vijf dwaze maagden. De vijf wijze maagden lopen met een brandende

mozaïeken in

lamp richting de ingang, terwijl andere vijf meisjes met hun gedoofde lamp juist weglopen, de andere kant op. Voor de sgraffito bracht de stukadoor op aanwijzingen van Meijer verschillende lagen kalkmortel aan, waarna zij met hulp van haar man in één dag de lijntekeningen wegkraste en kleurde in de langzaam drogende mortel.

Het sgraffito van Sint Maarten op de St. Maartenskerk te Losser

Bij het maken van de sgraffito's was snelheid geboden, dus kreeg Meijer voor het sgraffito van Sint Maarten aan de buitenwand van de Martinuskerk te Losser ook hulp van haar man. In de *Tubantia* van 15 september 1966 zijn Meijer en Griepink samen te zien terwijl ze aan het werk zijn. Helaas ging het werk bij de sloop van de kerk in 2022 verloren. Foto's laten de patroonheilige en andere gestileerde, zwart-witte figuren zien tegen een blauwe achtergrond. Sint Maarten stond in het midden, en was afgebeeld terwijl hij een deel van zijn mantel aan de bedelaar gaf. Links stond zijn paard, rechts een groepje wijzende en gebarende figuren. En ook deze kerk kreeg een tabernakel met kleurrijk mozaïek in rood, wit, geel, blauw en groen met grote ruitvormen, met een bijbehorend processiekruis. De kunstenaar zag het tabernakel als een 'kistje' dat men gebruikt om zeer kostbare dingen te bewaren, en daarom fraai gedecoreerd moet worden.

Aan de buitenzijde van de Heilige Geestkerk in Enschede kwam ook een sgraffito, maar omdat

Het mozaïek van St. Maarten in Maartensdijk (bron: 'De erfenis van Sint Maarten', weblog RCE 09-11-2023)

de kerk gesloopt werd en er geen goede foto's zijn, is het onduidelijk wat hier afgebeeld was. Naast de hoofdingang van de Martinuskerk te Maartensdijk prijkt nog wel altijd een mozaïek van de patroonheilige. Daar beeldde Meijer Sint Martinus, de bedelaar en zijn paard af in oranje- en rode steentjes tegen een abstracte, voornamelijk blauwe achtergrond.

Overigens maakte Meijer behalve voor de kerken van Knoop ook vele sgraffito's, mozaïeken en ander werk met profane onderwerpen voor andere opdrachtgevers. In 1995 ontwierp ze de St. Jorismis voor Herman Finkers. Tot 2017 was ze actief. Veel van Meijers kunst was en is te zien in de publieke (buiten)ruimte. Helaas is niet al haar werk bewaard gebleven, zoals ook al bleek in het geval van de kerken. Niet zelden heeft dit overigens te maken met de bouwkundige staat van de gebouwen die in de jaren '60 gebouwd werden: tegenwoordig zijn ze vaak in slechte staat en voldoet het gebruikte materiaal niet meer. Architect Knoop was geliefd vanwege zijn eenvoud, maar stond bij sommige bouwpastoors ook bekend als ontwerper van 'low budget' kerken. Evenwel zijn de sobere kerken van Knoop en de kleurrijke en abstracte werken van Meijer goede representanten van de kerkbouw en -inrichting in de jaren zestig.

door Emma de Jong MA
Erfgoed specialist Museum Catharijneconvent

Geraadpleegde bronnen

- Mathijs Witte, 'Elly Meijer, een veelzijdig kunstenares die Baarnse gebouwen kleur gaf!', Baarne 41/1 (maart 2017) p. 23-27.
- Oet Dorp en Marke. Stichting Historische Kring Losser (2006-3).
- <https://ellymeijer.blogspot.com>
- *Tubantia* 15-09-1966.
- *De Volkskrant* 09-12-1959.